

УДК: 657.1.012.1

DOI: 10.33813/2224-1213.21.2019.12

Бунда Ольга Миколаївна,

кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і аудиту,
Київський національний університет технологій та дизайну
ORCID 0000-0003-4416-2469
bundaolga@yahoo.com

Оляніна Альона Володимирівна,

магістр кафедри обліку і аудиту,
Київський національний університет технологій та дизайну
1004olyanin@gmail.com

АНАЛІТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У СФЕРІ СПОРТУ

Мета статті полягає у проведенні аналітичних процедур діяльності підприємств у сфері спорту та визначенні напрямків стратегії їх розвитку. **Методологія дослідження** полягає у використанні наступних методів: групування і порівняння показників при здійсненні горизонтального й вертикального аналізу, обчислення величини відхилень за роками; методів аналізу коефіцієнтів; узагальнення отриманих результатів. **Наукова новизна** роботи полягає в удосконаленні аналітичних процедур діяльності підприємств у сфері спорту. **Висновки.** Проведення аналітичних процедур діяльності підприємств сфери спорту на прикладі ТОВ «ФІТ-УНО» показало, що даний вид діяльності в Україні є надзвичайно перспективним. Сфера спорту невинно розвивається і набуває популярності у суспільстві. Для кращого розвитку сфери спорту в Україні необхідним є забезпечення додаткового інвестування та взаємодія влади, бізнесу і суспільних організацій.

Ключові слова: аналіз, аналітичні процедури, підприємство сфери спорту, рентабельність.

Бунда Ольга Николаевна,

*кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и аудита
Киевского национального университета технологий и дизайна*

Олянина Алёна Владимировна,

магистр кафедры учета и аудита Киевского национального университета технологий и дизайна

Аналитические процедуры деятельности предприятий в сфере спорта

Цель статьи заключается в проведении аналитических процедур деятельности предприятий в сфере спорта и определении направлений стратегии их развития. **Методология исследования** заключается в использовании следующих методов: группировки и сравнения показателей при осуществлении горизонтального и вертикального анализа, исчислении величины отклонений по годам; методов анализа коэффициентов; обобщение полученных результатов. **Научная новизна** работы заключается в совершенствовании аналитических процедур деятельности предприятий в сфере спорта. **Выводы.** Проведение аналитических процедур деятельности предприятий сферы спорта на примере ООО «ФИТ-УНО» показало, что данный вид деятельности в Украине чрезвычайно перспективный. Сфера спорта постоянно развивается и приобретает популярность в обществе. Для лучшего развития сферы спорта в Украине необходимо обеспечение дополнительного инвестирования и взаимодействие власти, бизнеса и общественных организаций.

Ключевые слова: анализ, аналитические процедуры, предприятие сферы спорта, рентабельность.

Bunda Olga,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of
the Department of Accounting and Audit Kyiv National University
of Technology and Design*

Olianina Alona,

*Master's degree of the Department of Accounting and Audit
Kyiv National University of Technology and Design*

Analytical procedures of activitie of sports enterprises

The purpose of the article is to carry out analytical procedures of activity of enterprises in the field of sports and to determine the directions of their development strategy. **The methodology** of the study is to use the following methods: grouping and comparison of indicators in the horizontal and vertical analysis, calculating the magnitude of the deviations by years; methods of analysis of coefficients; summarizing the results. **The scientific novelty** of the work is to improve the analytical procedures of the activity of enterprises in the field of sports. **Conclusions.** The carrying out of analytical procedures of activity of sports enterprises, on the example of Fit-Uno LLC, showed that this type of activity in Ukraine is extremely promising. The field of sports is constantly developing and gaining popularity among the society. In order to better develop the sports sector in Ukraine, it is necessary to provide additional investment in this field and the interaction of the authorities, business and public organizations.

Keywords: analysis, analytical procedures, sports enterprise, profitability.

Актуальність теми дослідження. Фізична культура і спорт є невід'ємною частиною сучасного способу життя в Україні. В теперішніх умовах сфера спорту використовується суспільством для

різнобічного фізичного і духовного розвитку, зміцнення здоров'я, профілактики захворювань, формування здорового способу життя, подовження творчого довголіття, організації розумного і цікавого відпочинку населення.

Сфера спорту покликана розв'язувати багато соціально-економічних проблем, таких як об'єднання суспільства, відволікання молоді від згубних звичок, профілактика захворювань, збільшення середньої тривалості життя і його якісного рівня [1].

Стрімкий розвиток спорту викликав науковий інтерес до вивчення даного питання. Вченими досліджуються комунікативні можливості спорту, аналізуються розвиток та технології у сфері спорту – Галкін В.В., Гуськов С.И., Дудов В.А., Жолдак В.І., Мельниченко О. А., Мічуда, Ю.П., Сериков Г.Н. та інші. Однак деякі проблеми до теперішнього часу залишаються невирішеними. Перш за все, це стосується аналітичних досліджень діяльності підприємств у сфері спорту.

Мета статті полягає в об'єктивній оцінці та проведенні аналітичних процедур діяльності підприємств у сфері спорту та визначенні напрямків стратегії їх розвитку.

Виклад основного матеріалу. У ХХ столітті відбулися процеси, які зробили спорт головною життєвою потребою людей різного віку, стимулювали інтерес до всіх галузей фізичної культури й фізичного виховання. Масовий попит на спорт, спортивні товари й послуги вплинув на створення індустрії спорту й комплексної системи спортивного бізнесу, що включає в себе усю сукупність підприємств, пов'язаних зі здійсненням підприємницької діяльності в сфері спорту.

Визначальною для розвитку фізичної культури і спорту є наявна спортивна інфраструктура, збереження та розбудова якої є одним з пріоритетних напрямків міської політики у сфері спорту (рис. 1).

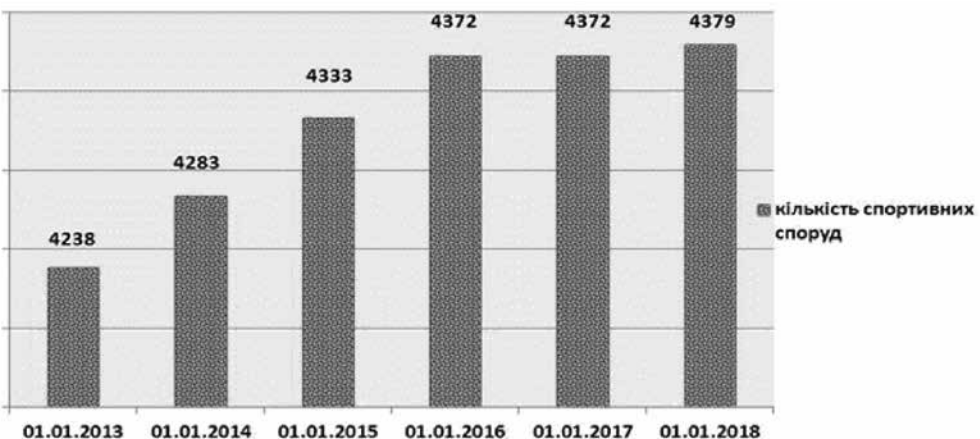

Рис. 1. Розвиток спортивної інфраструктури в м. Києві [2].

Згідно з даними щорічної статистичної звітності, станом на 01.01.2018 у Києві всього налічується 4379 спортивних споруд, у тому числі: стадіони з трибунами на 1500 місць і більше – 29; легкоатлетичні манежі – 2; площинні спортивні споруди – 2318; теніс-

ні корти – 186; футбольні поля – 150; інші майданчики – 1671; плавальні басейни – 68; споруди із штучним льодом – 8; стрілецькі тири криті і напівкриті (на дистанцію не менше 25 м) – 216; вело-трек – 1; лижні бази – 5; інші.

З метою створення сучасної спортивної інфраструктури міста Києва протягом 2019-2021 рр. заплановано провести реконструкцію та будівництво фізкультурно-оздоровчих комплексів та багатофункціонального спортивного комплексу, стадіонів, басейнів, легкоатлетичного манежу, відкриття понад 100 спортивних майданчиків, здійснити модернізацію існуючої спортивної інфраструктури, реалізацію інвестиційних проектів по будівництву спортивних об'єктів, капітальний ремонт приміщень існуючої спортивної інфраструктури [2].

Дослідження, проведені в роботі, здійснювались за даними ТОВ «ФІТ-УНО». Проведемо аналіз його основних економічних показників діяльності за 2017 і 2018 роки (таб. 1). Для цього необхідно проаналізувати чистий дохід, собівартість, чисельність працівників, вартість основних фондів, чистий прибуток та інші показники [3].

Як бачимо, в 2018 році відбулось зростання доходу на 19,6 %. В свою чергу витрати, пов'язані з наданням послуг, також зросли, і навіть трохи більшими темпами – на 19,9 %. Проте зростання витрат не спричинило скорочення прибутку. Чистий прибуток збільшився на 36,9 %, і в 2018 році рентабельність підприємства становила 17,8 %.

Відбулося також зростання продуктивності праці, що очевидно при незмінній чисельності працівників підприємства. Витрати на оплату праці працівників ТОВ «ФІТ-УНО» також дещо збільшились, проте цей показник зазнав незначних змін у межах 2 %.

Підприємство має достатньо основних засобів для здійснення своєї діяльності, проте їх вартість скоротилась за 2018 рік. Це показує те, що ТОВ «ФІТ-УНО» використовує основні засоби без їх оновлення. Але оскільки ці необоротні активи зношені лише на третину, то можна говорити про їх нормальний робочий стан, придатний до використання.

Таблиця 1
Аналіз основних економічних показників діяльності
ТОВ «ФІТ-УНО» за 2017-2018 рр.

Економічні показники	2017	2018	Відхилення (+, -)	
			Абсолютне	Відносне (%)
1	2	3	4	5
Чистий дохід (тис. грн)	430,2	514,5	+84,3	+19,60
Собівартість наданих послуг (тис. грн)	382	457,9	+75,9	+19,90
Коефіцієнт доходу на 1 грн витрат з надання послуг	1,13	1,12	-0,01	-0,90

Закінчення таблиці 1

1	2	3	4	5
Чисельність персоналу, чол.	66	66	0	0
Продуктивність праці (тис. грн/чол.)	6,52	7,8	+1,28	+19,60
Фонд оплати праці (тис. грн)	163,9	167,0	+3,1	+1,90
Середньорічна зарплата (тис. грн/чол.)	2,48	2,53	+0,05	+2,00
Чистий прибуток (тис. грн)	66,9	91,6	+24,7	+36,90
Рентабельність продажу (%)	15,55	17,8	+2,25	+14,50
Середньорічна вартість основних засобів (тис. грн)	549,7	526,6	-23,1	-4,20
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,28	0,34	+0,06	+21,40
Фондовіддача	0,78	0,98	+0,2	+25,60

Коефіцієнт фондівіддачі показує, що 1 гривня діючих основних засобів приносить майже стільки ж чистого доходу підприємства.

Для успішного господарювання на ринкових засадах суттєво важливим є можливість оцінки фінансового стану підприємства та попередження банкрутства.

Аналіз фінансового стану може виконуватися самим підприємством для власної оцінки своєї діяльності з метою допомоги керівнику або банку, який надає підприємству кредит [4].

Розглянемо показники фінансового стану підприємства ТОВ «ФІТ-УНО» (таб. 2). Вихідні дані для розрахунку показників візьмемо з Форми № 1 «Баланс» та Форми № 2 «Звіт про фінансові результати» ТОВ «ФІТ-УНО» за 2017 та 2018 роки.

Таблиця 2

Розрахунок фінансових показників ТОВ «ФІТ-УНО» за 2017-2018 рр.

Найменування показників	2017	2018	Нормативне значення
1	2	3	4
Показники ліквідності			
Коефіцієнт покриття	1,41	1,9	>1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,35	0,29	0,7 – 0,8
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,069	0,003	0,2 – 0,25
Чистий оборотний капітал, тис. грн	84,6	154,2	>0
Показники платоспроможності			
Коефіцієнт автономії (платоспроможності)	0,68	0,76	>0,5
Коефіцієнт фінансової стабільності	2,15	3,24	>1
Коефіцієнт забезпеченості власними засобами	0,028	0,35	>0,1
Показники фінансової стійкості			
Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами	2,09	2,10	>1

1	2	3	4
Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів (коефіцієнт фінансування)	0,47	0,31	<1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,14	0,23	x
Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,68	0,76	x
Коефіцієнт фінансової залежності	1,47	1,31	x
Показники ділової активності			
Коефіцієнт оборотності активів	0,50	0,58	x
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	10,19	12,35	x
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,75	4,57	x
Показники рентабельності			
Рентабельність продажу	15,54	17,80	>0
Рентабельність активів	7,72	10,24	>0
Рентабельність власного капіталу	15,38	14,17	>0

Коефіцієнт покриття у 2017-2018 роках був вищий нормативного, що свідчить про можливість підприємства покрити оборотними активами свої поточні зобов'язання.

Проте чистий оборотний капітал у 2018 році становив 154,2 тис. грн, таким чином підприємство могло сплачувати свої поточні зобов'язання та розширювати свою поточну діяльність. Наявність чистого оборотного капіталу при низьких значеннях показників швидкої і абсолютної ліквідності свідчить про велику частку матеріальних запасів (виробничих, готової продукції, товарів) у складі оборотних активів підприємства. Це може спричинити в майбутньому труднощі при розрахунку за своїми зобов'язаннями, оскільки спостерігається тенденція до нарощування цих активів і падіння ліквідності.

Отримані значення коефіцієнтів фінансової стабільності свідчать, що в 2017 році на 1 грн власних коштів підприємства припадало більше 2 грн позикових коштів, а в 2018 році – більше 3 грн позикових коштів. Отже, підприємство достатньо стабільне.

Значення коефіцієнту забезпеченості власними засобами в 2018 році вже більше нормативного значення. Він свідчить про те, що кількість власних джерел формування оборотних активів за рахунок власного капіталу становить 0,35 грн на 1 грн цих активів.

Отримане значення коефіцієнта маневреності у 2017 році свідчить, що 14 % власного капіталу було вкладено в оборотні активи, решта 86% було капіталізовано. В 2018 році це співвідношення виглядало як 23 % і 77 %, що свідчить про зростання можливості вільно маневрувати власними коштами.

Значення коефіцієнту концентрації власного капіталу у 2017 році свідчить про наявність у ТОВ «ФІТ-УНО» 68 коп. власного капіталу в 1 грн активів, а в 2018 році – 76 коп. Зростання цього показника позитивно характеризує фінансову стійкість підприємства.

Розраховані значення коефіцієнту фінансової залежності дають можливість зробити висновок, що в 2017 році на 1 грн власного капіталу припадала 1,47 грн активів, а в 2018 році – 1,31 грн активів. Зменшення цього показника свідчить про скорочення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування (залучених коштів).

Значення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості у 2017 році говорить про те, що дебіторська заборгованість погашалася 10,19 разів, а у 2018 році вона погашалася 12,35 разів. Зростання цього показника позитивно характеризує підприємство. Дебітори вчасно розраховуються за своїми боргами, а підприємство менше ризикує залишитись без грошових коштів.

За результатами аналізу рентабельності підприємства можна сказати, що ТОВ «ФІТ-УНО» є прибутковим. Рентабельність активів – 10,24 %, а на одну гривню отриманого чистого доходу припадає 17,8 копійок чистого прибутку. В 2018 році ці показники зросли порівняно з 2017 роком. Рентабельність власного капіталу навпаки у 2018 році зменшилась більш ніж на 1 %. Проте це суттєво не вплинуло на фінансовий стан підприємства в цілому.

Дослідження стратегії розвитку підприємств сфери спорту в Україні виявило безпосередню залежність розвитку підприємств спорту від державного регулювання розвитку фізичної культури та спорту [5, с. 36].

Отже, проведення аналітичних процедур діяльності підприємств у сфері спорту показало, що даний вид діяльності в Україні є надзвичайно перспективним. Для стратегічного розвитку підприємств сфери спорту в Україні необхідне залучення додаткових інвестицій у сферу спорту та колаборація держави, бізнесу та громадських організацій.

Список використаних джерел

1. Мічуда, Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку: Законності функціонування та розвитку / Ю.П. Мічуда. – К.: Олімпійська література, 2007. – 215 с.

2. Про затвердження міської комплексної цільової програми «Молодь та спорт столиці» на 2019 – 2021 р.: рішення Київської міської ради від 18.12.2018 р. № 464/6515. – 2018. – URL: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_doc

3. ki2.nsf/alldocWWW/9EF9D18181C3C0B5C225838A006DF466?OpenDocument

4. Економічний аналіз. Навчальний посібник / Видання друге перероблене і доповнене / В.М. Серединська, О.М. Загородна, Р.В. Федорович. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2010.

5. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К., 2009. – 196с.

6. Мельниченко О. А. Державне регулювання розвитку фізичної культури та спорту: аналіз проведених досліджень і виокремлення перспективних напрямів / О. А. Мельниченко // Актуальні проблеми державного управління. – 2016. – № 1. – С. 32-36.

References

1. **Michuda, Yu.P.** Sfera fizychnoi kultury i sportu v umovakh rynku: Zakonomirnosti funktsionuvannia ta rozvytku / Yu.P. Michuda. – K.: Olimpiiska literatura, 2007. – 215 s.
2. **Pro zatverdzhennia** miskoi kompleksnoi tsilovoi prohramy «Molod ta sport stolytsi» na 2019 – 2021 r.: rishennia Kyivskoi miskoi rady vid 18.12.2018 r. № 464/6515. – 2018. – URL: [http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2.nsf/alldocWW](http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2.nsf/alldocWW/W/9EF9D18181C3C0B5C225838A006DF466?OpenDocument)
3. **Ekonomichniy analiz.** Navchalnyi posibnyk / Vydannia druhe pereroblene i dopovnene / V.M. Seredynska, O.M. Zahorodna, R.V. Fedorovych. – Ternopil: Vydavnytstvo Aston, 2010.
4. **Sheremet O.O.** Finansovyi analiz: Navchalnyi posibnyk. – K., 2009. – 196s.
5. **Melnychenko O. A.** Derzhavne rehuliuвання rozvytku fizychnoi kultury ta sportu: analiz provedenykh doslidzhen i vyokremlennia perspektyvnykh napriamiv / O. A. Melnychenko // Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia. – 2016. – № 1. – S. 32-36.